

# Інформаційна листівка – актуальне про реабілітацію в Україні

ВИПУСК 12  
ЛЮТИЙ  
2021

## Індикатори якості – як спосіб оцінки ефективності фізичної терапії.

Одним з важливих показників ефективності фізичної терапії є її якість. Якісні послуги є невід'ємною рисою належної фізичної терапії, ефективність якої повинна бути очевидною для пацієнтів, працівників та менеджерів сфери охорони здоров'я, роботодавців та спонсорів. Індикатори якості (ІЯ) – це інструменти, які вимірюють мінімально прийнятні стандарти провадження практичної діяльності. Вони оцінюють **процеси, структури та результат**.

### Оцінювання якості за цими складовими складає тріаду Донабедіана, де:

- процес – це терапія, яка пропонується пацієнту;
- структура – це наявні ресурси, що використовуються для надання послуги;
- результат – це зміни стану пацієнта у процесі терапії, наприклад, зміна його функціонального стану, що вимірюється стандартизованими клінічними інструментами.

Фізичні терапевти можуть використовувати ІЯ для прийняття клінічного рішення, під час імплементації клінічних настанов, звітування та оцінки ефективності терапії для зацікавлених сторін, включно з платниками послуг, (страховими компаніями) та пацієнтів. ІЯ також можуть застосовуватись для оцінки системних процесів та затверджених норм реабілітаційної допомоги для стратегічного планування по підвищенню якості цієї допомоги.

ІЯ ґрунтуються на суворій, прозорій та систематизованій оцінці, яка забезпечується розробленими високоякісними інструментами вимірювання. В Україні, одним з документів по організації роботи управління якістю медичної допомоги є [Наказ МОЗ України від 28.09.2012 № 752 про «Порядок контролю якості медичної допомоги»](#) у якому вказано, що оцінка якості медичної допомоги визначається відповідно до встановлених стандартів у сфері охорони здоров'я.

У 2001 році Комітет якості охорони здоров'я в [Інституті медицини \(США\)](#) визначив **6 категорій звітності** щодо якості обслуговування у охороні здоров'я: безпека, своєчасність, економічна ефективність, результативність, доступність та спрямованість на пацієнта. Міжнародні установи охорони здоров'я, такі як Європейська комісія та інші організації, що моніторять якість медичної допомоги

запозичили подібні категорії якості медичної допомоги, надаючи пріоритети ініціативам у галузях планування, фінансування та порівняльного аналізу в сфері охорони здоров'я. Формуючи ІЯ розробники, як правило, пов'язують пункти про якість з однією або кількома з цих категорій. Системи охорони здоров'я, які досягають значних успіхів саме у цих 6 категоріях, будуть набагато кращими для задоволення потреб пацієнта.

Незважаючи на те, що існує безліч джерел ІЯ з різним ступенем відношення до практичної діяльності фізичного терапевта, існує небагато ресурсів і мало рекомендацій щодо того, як застосовувати ці інструменти у звичайній клінічній практичній діяльності. Така ситуація спонукає українських фахівців до необхідності пошуку та затвердження нового підходу до збору даних, який суттєво відрізняється від діючої системи звітності, яка затверджена в Україні (наприклад, форма №20 – звіт юридичної особи незалежно від її організаційно-правової форми та фізичної особи-підприємця, які провадять господарську діяльність з медичної практики).

Вибір та дієве впровадження ІЯ для фізичної терапії має бути послідовним та здійснено згідно кожного із встановлених стандартів реабілітації, які зараз в Україні знаходяться лише на стадії розроблення. Без затверджених стандартів реабілітаційної допомоги, процес оцінки ефективності фізичної терапії буде проведи складно.

### Джерела:

- Westby, M. D., Klemm, A., Li, L. C., & Jones, C. A. (2016). *Emerging Role of Quality Indicators in Physical Therapist Practice and Health Service Delivery*. *Physical therapy*, 96(1), 90–100. <https://doi.org/10.2522/ptj.20150106> <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4706598/>
- Committee on Quality of Health Care in America, Institute of Medicine. *Crossing the Quality Chasm: A New Health System for the 21st Century*. Washington, DC: National Academy Press; 2001 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25057539/>
- *Emerging Role of Quality Indicators in Physical Therapist Practice and Health Service Delivery* <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4706598/>